

FFURFLEN MANYLION POLISI

POLICY IDENTIFICATION FORM /FRONT SHEET

TEITL Y POLISI POLICY TITLE	Polisi Iaith Gymraeg / Welsh Language Policy
UWCH-GYFARWYDDWR Â CHYFRIFOLDEB RESPONSIBLE EXECUTIVE DIRECTOR	James Nelson
PWRPAS PURPOSE	Mae Grŵp Llandrillo Menai (y Grŵp) wedi ymrwmo i ddarparu gwasanaeth cwbl ddwyieithog i ddysgwyr ac aelodau o'r cyhoedd. Yn benodol, mae'r Grŵp yn cydnabod pwysigrwydd datblygiadau uchelgeisiol a fydd yn meithrin amgylchedd a fydd yn hyrwyddo defnydd a thwf yr iaith Gymraeg ymhlith dysgwyr, staff a rhanddeiliaid allweddol.
EFFAITH AR DDWYIEITHRWYDD IMPACT ON BILINGUALISM	Gweler y Datganiad Effaith ar ddiwedd y polisi
EFFAITH AR GYNALIADWYEDD IMPACT ON SUSTAINABILITY	Gweler y Datganiad Effaith ar ddiwedd y polisi
CYFATHREBU COMMUNICATION	Porth y Grŵp
PWLLGOR / GRŴP MONITRO COMMITTEE / GROUP RESPONSIBLE FOR MONITORING	Panel Iaith
CYMERADWYWYD GAN APPROVED BY	Tîm Strategol - 10/05/2021 CSSC - 23/06/2021 Bwrdd - 01/07/2021
DYDDIAD CYMERADWYO APPROVAL DATE	Bwrdd - 01/07/2021
DYDDIAD ADOLYGU REVIEW DATE CYCLE	Pob dwy flynedd.

1. Cyflwyniad

- 1.1. Mae Grŵp Llandrillo Menai (y Grŵp) wedi ymrwmo i ddarparu gwasanaeth cwbl ddwyieithog i ddysgwyr ac aelodau o'r cyhoedd. Yn benodol, mae'r Grŵp yn cydnabod pwysigrwydd datblygiadau uchelgeisiol a fydd yn meithrin amgylchedd a fydd yn hyrwyddo defnydd a thwf yr iaith Gymraeg ymhlith dysgwyr, staff a rhanddeiliaid allweddol.
- 1.2. Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r camau y bydd y Grŵp yn eu cymryd er mwyn:
 - 1.2.1. sicrhau bod y Grŵp yn cydymffurfio â'r dyletswyddau statudol sy'n cael eu gosod arno drwy'r Safonau Iaith Gymraeg
 - 1.2.2. sicrhau bod y Gymraeg yn parhau'n ganolog i fywyd a gwaith y Grŵp
 - 1.2.3. sicrhau bod y Grŵp yn perchnogi cynllun gweithredu addysg bellach a phrentisiaeth y Coleg Gymraeg Cenedlaethol
 - 1.2.4. sicrhau bod y Grŵp yn cyfrannu'n rhagweithiol tuag at weledigaeth Llywodraeth Cymru o filiwn o siaradwyr Gymraeg erbyn 2050.
- 1.3. Mae'r Grŵp wedi cynhyrchu [Gweithdrefn y Gymraeg a Dwyieithrwydd](#) i gyd-fynd â'r polisi hwn er mwyn rhoi arweiniad manwl i staff y Grŵp ar ofynnion [y Safonau Iaith Gymraeg](#) a'r disgwyliadau arnyn nhw wrth fynd wrth eu gwaith o ddydd i ddydd.

2. Cwmpas y Polisi

- 2.1. Mae'r polisi hwn yn cyfeirio at waith y Grŵp gyda dysgwyr, staff, unigolion a chyrrff sydd wedi'u lleoli yng Nghymru. Mae bob aelod o staff yn gyfrifol am sicrhau bod ein Polisi Iaith Gymraeg a chanllawiau atodol yn cael eu gweithredu.
- 2.2. Mae'r Grŵp yn mabwysiadu'r egwyddorion sy'n sail i waith Comisiynydd y Gymraeg, sef:
 - 2.2.1. Ni ddylid trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg yng Nghymru.
 - 2.2.2. Dylai personau yng Nghymru allu byw eu bywydau drwy gyfrwng y Gymraeg os ydynt yn dymuno gwneud hynny.
- 2.3. Mae hyn yn golygu y bydd Grŵp Llandrillo Menai yn sicrhau:
 - 2.3.1. Fod gennym gynllun gweithredu dwyieithrwydd (ar gael ar gais) sy'n cynnwys targedau sefydliadol i ddarparu dysgu ac asesu cyfrwng Gymraeg neu ddwyieithog sy'n adlewyrchu anghenion y ddarpariaeth benodol
 - 2.3.2. Y bydd y Grŵp yn annog ac yn cefnogi dysgwyr, staff ac eraill i ddefnyddio'r Gymraeg.
 - 2.3.3. Y bydd cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg a gwasanaethau Gymraeg y Grŵp yn cael eu hyrwyddo'n rhagweithiol.
 - 2.3.4. Lle'n bosib, y bydd ein dysgwyr yn cael cyfleoedd i astudio eu meysydd pwnc drwy'r Gymraeg ac yn derbyn cefnogaeth i wneud hynny.
 - 2.3.5. Y bydd ein gwasanaethau o'r un ansawdd yn Gymraeg a Saesneg drwy fod yr un mor weledol â'i gilydd, yr un mor hawdd eu defnyddio a'r un mor effeithiol.
 - 2.3.6. Y bydd y Grŵp yn cofnodi dewis iaith (Gymraeg neu Saesneg) ac yn darparu gwasanaethau yn unol â'r dewis iaith hwnnw.
 - 2.3.7. Y bydd ein polisiâu a systemau recriwtio staff yn sicrhau bod capasiti dwyieithog y Grŵp yn cael ei gynnal ar draws ystod a graddfeydd swyddi.
 - 2.3.8. Y bydd ein staff yn cael eu hannog ac yn cael cyfle i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gwaith ac i ddatblygu eu sgiliau Gymraeg, gyda'r nod o gynyddu defnydd o'r Gymraeg ar draws colegau'r Grŵp.
 - 2.3.9. Y bydd ein polisiâu, ein cynlluniau a'n prosiectau yn ystyried yn llawn sut i roi lle canolog a naturiol i'r Gymraeg heb danseilio statws na defnydd o'r Gymraeg.
 - 2.3.10. Y byddwn yn cofnodi penderfyniadau, [prosesau a chwynion sy'n berthnasol i'r Gymraeg](#).

3. Datblygu Darpariaeth Dwyieithog

- 3.1. Mewn cydymffurfiad â Safonau'r Gymraeg, bydd gan bob dysgwr:
 - 3.1.1. Hawl i dderbyn llythyrau yn Gymraeg
 - 3.1.2. Hawl i wneud cais am gymorth ariannol yn Gymraeg
 - 3.1.3. Hawl i brosbectws Cymraeg
 - 3.1.4. Hawl i diwtor personol sy'n siarad Cymraeg
 - 3.1.5. Hawl i gyfarfodydd ffurfiol yn y Gymraeg
 - 3.1.6. Hawl i gyflwyno gwaith ysgrifenedig yn y Gymraeg
 - 3.1.7. Hawl i gymorth cwnsela a iechyd meddwl yn y Gymraeg
- 3.2. Mae'r Grŵp ym ymrwymo i fod yn rhagweithiol wrth annog dysgwyr i astudio drwy gyfrwng y Gymraeg ac i sicrhau fod pob dysgwr yn cael cyfle i ddatblygu ei sgiliau Cymraeg. Sicrhawn bod dysgwyr yn ymwybodol o'r cyfloodd i astudio yn Gymraeg/ ddwyieithog a'r cyfloodd ar gyfer dilyniant yn y Gymraeg. Darparwn ystod o gyfloodd, o fewn y rhaglen ddysgu ac yn allgyrsiol, i ddatblygu ymwybyddiaeth iaith a dealltwriaeth o fanteision sgiliau Cymraeg.
- 3.3. Bydd y Grŵp yn cynllunio i ehangu'r ddarpariaeth dwyieithog ar draws Addysg Bellach, Addysg Uwch a Dysgu yn y Gweithle ac i weithio mewn partneriaeth â'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol (CCC) i wireddu ei weledigaeth ar gyfer ein holl ddysgwyr.
- 3.4. Bydd y Grŵp yn cefnogi cynllun llysgenhadon y CCC a'n sicrhau cynrychiolaeth dysgwyr ar y Panel Iaith.
- 3.5. Fel rhan o'r drefn sicrhau ansawdd bydd y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg/dwyieithog yn elfen y disgwylir i bob maes rhaglen roi sylw iddi yn y ffurflenni arolwg blynyddol y mae gofyn iddynt eu llenwi ar gyfer pob cwrs.

4. Darparu Gwasanaethau Cymraeg a Dwyieithog i Ddysgwyr a'r Cyhoedd

- 4.1. Mae'r adran hon yn ymwneud â'r modd y bydd y Grŵp yn cydymffurfio â'r Safonau Darparu Gwasanaethau ac yn sicrhau ei fod yn cyfathrebu'n effeithiol bob amser â dysgwyr ac aelodau o'r cyhoedd yn ddwyieithog.
- 4.2. Cyfathrebu â'r Grŵp
 - 4.2.1. Mae croeso i ddysgwyr ac aelodau o'r cyhoedd gyfathrebu â'r Grŵp yn y Gymraeg neu'r Saesneg yn ôl eu dewis.
 - 4.2.2. Mae'r dewis i gyfathrebu â'r Grŵp yn Gymraeg neu'r Saesneg yn cynnwys y dulliau cyfathrebu canlynol:
 - Gohebiaeth ysgrifenedig
 - Dros y ffôn
 - Mewn cyfarfodydd, cyflwyniadau a seminarau
 - Cyfweiliadau
- 4.3. Cyhoeddiadau, Cyhoeddusrwydd, Brandio a Hunaniaeth Cyhoeddus
 - 4.3.1. Bydd hunaniaeth gorfforaethol y Grŵp a'i cholegau yn Gymraeg lle bynnag y bydd yn cael ei dangos. Bydd hyn yn cynnwys enw'r Grŵp mewn logo, penawdau llythyrau, slipiau cyfarch, cardiau busnes, gwahoddiadau ac eitemau tebyg. Bydd gwybodaeth ac enw'r Grŵp yn dilyn yr un patrwm lle bynnag y caiff ei arddangos yn barhaol (e.e. ar arwyddion, cerbydau, ysgrifen ar adeilad, arddangosfa neu gyhoeddiadau).
 - 4.3.2. Bydd cyhoeddiadau, ffurflenni, gwybodaeth cyhoeddus (yn cynnwys arwyddion dros dro), deunyddiau sydd yn cael eu harddangos mewn cyfarfodydd, gwefannau,

apiau, cyfryngau cymdeithasol a dogfennau'r Grŵp sydd wedi'u hanelu at ddysgwyr a'r cyhoedd yn ddwyieithog.

4.3.3. Bydd Datganiadau i'r Wasg yng Nghymru yn ddwyieithog.

4.3.4. Bydd fersiynau Cymraeg a Saesneg o'r deunyddiau uchod ar gael ar yr un pryd. Nid oes rhaid i fersiynau Cymraeg a Saesneg fod yn union yr un fath. Y nod yw eu bod yn ateb gofynion y gynulleidfa darged. Os yw tesun Cymraeg a Saesneg yn cael eu cynnwys yn yr un cyhoeddiad / yn cael eu harddangos ar yr un pryd, bydd y fersiwn Gymraeg uwch ben y fersiwn Saesneg neu bydd y fersiwn Gymraeg ar y chwith.

5. Y Gymraeg a Staff

Mae'r adran hon yn ymdrin â'r modd y bydd y Grŵp yn cydymffurfio â'r Safonau Gweithredu ac yn mynd y tu hwnt i hynny er mwyn sicrhau bod gweinyddiaeth fewnol y Grŵp yn parhau i fod yn ddwyieithog.

5.1. Bwrdd y Gorfforaeth

5.1.1. Bydd y Bwrdd yn gyfrifol am drafod a chymeradwyo diwygiadau i'r Polisi a'r Cynllun Gweithredu Blynnyddol yn rheolaidd. Yn fewnol, mae ganddo'r awdurdod i sicrhau bod y Safonau'n cael eu gweithredu'n effeithiol, ac yn allanol mae wedi ymrwymo i hyrwyddo arferion gorau.

5.2. Staffio a Recriwtio

5.2.1. Bydd Grŵp Llandrillo Menai'n gweithredu **Polisi Recriwtio sy'n amlinellu ymrwymiad y Grŵp i dyfu'r gweithlu ddwyieithog.**

5.2.2. Byddwn yn adolygu ac yn asesu sgiliau iaith staff ac yn adrodd ar y canfyddiadau'n flynyddol. Bydd hyn yn helpu i lywio'n Cynllun Datblygu Staff.

5.3. Cyflogi, Hyfforddi a Datblygu Staff

5.3.1. Bydd aelodau newydd o staff yn cael eu cyfeirio at gopïau o'r gofynion cydymffurfio â'r Polisi a'r Safonau iaith Gymraeg sydd ar Borth y Grŵp.

5.3.2. Bydd cyfleoedd i staff sy'n dymuno dysgu Cymraeg ddilyn cyrsiau iaith proffesiynol yn rhad ac am ddim.

5.4. Cyfieithu

5.4.1. Mae'r Grŵp yn cyflogi tîm o gyfieithwyr er mwyn cynnig gwasanaeth cyfieithu i holl staff y Grŵp.

6. Llunio Polisiâu

6.1. Polisiâu a Chynlluniau Newydd

6.1.1. Byddwn yn sicrhau bod polisiâu a chynlluniau newydd yn hyrwyddo ac yn datblygu'r defnydd o'r Gymraeg ac yn gweithredu'r egwyddor o gydraddoldeb lle bynnag y bo'n berthnasol.

6.1.2. Pan fyddwn yn gwneud penderfyniad polisi, byddwn yn ystyried yr effeithiau (pa un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol) y byddai'r penderfyniad polisi o dan ystyriaeth yn eu cael ar;

- cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a
- peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

6.2. Tendrau

6.2.1. Bydd y Grŵp yn croesawu ceisiadau tendr yn Gymraeg a Saesneg ac yn gweinyddu'r broses yn ôl dewis iaith yr ymgeisydd. Bydd y grŵp yn cyhoeddi gwahoddiad i dendro am gontract yn Gymraeg os yw pwnc y gwahoddiad i dendro yn awgrymu y dylai gael ei gyhoeddi yn Gymraeg neu os yw'r gynulleidfa / disgwyliadau yn awgrymu y dylai gael ei gyhoeddi yn Gymraeg.

- 6.3. Contractau
- 6.3.1. Pan fydd y Grŵp yn cwblhau contractau ffurfiol â thrydydd partïon sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau, bydd yn sicrhau bod telerau contractau o'r fath yn gyson â gofynion y Polisi a'r Safonau Iaith Gymraeg. Ar ben hynny, byddwn yn argymhell bod pob parti yn cyfeirio at y canllawiau a gyhoeddwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg.

7. Cyfrifoldeb, Monitro ac Adrodd

- 7.1. Mae rhoi'r Polisi Iaith Gymraeg, Gweithdrefn y Gymraeg a dwyieithrwydd y Grŵp a'r Safonau Iaith ar waith yn gyfrifoldeb i bob aelod o staff Grŵp Llandrillo Menai. Mae Pennaeth Datblygu Dwyieithrwydd ac Adnoddau Dysgu a Rheolwr Sgiliaith a Datblygu Dwyieithrwydd yn gyfrifol am adolygu'r polisi.
- 7.2. Y Panel Iaith sy'n gyfrifol am fonitro cydymffurfiad â'r polisi gan:
- 7.2.1. osod targedau ar gyfer datblygu cwricwlwm dwyieithog y Grŵp, yn cynnwys ansawdd ac amrywiaeth y ddarpariaeth
- 7.2.2. fonitro ein cynnydd, fel sefydliad, yn erbyn ein cynllun datblygu dwyieithrwydd
- 7.2.3. fonitro cydymffurfiaeth holl adrannau'r Grŵp gyda'r Safonau Iaith Gymraeg
- 7.2.4. sicrhau cynrychiolaeth o bob rhan o'r Grŵp
- 7.2.5. gynnal cyfarfodydd bob hanner tymor a chyflwyno argymhellion i'r Tîm Strategol
- 7.3. Cynhyrchir adroddiad blynyddol o gydymffurfiad y Grŵp â'r Safonau Iaith Gymraeg.
- 7.4. Ymgwymerir â gwaith monitro ar gydymffurfiaeth â'r Safonau Iaith Gymraeg yn fewnol gan yr adran Datblygu Dwyieithrwydd. Gwneir hyn drwy ddulliau siopwr cudd unwaith y flwyddyn.

8. Polisiâu a Dogfennaeth Perthnasol

- 8.1. Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011
- 8.2. Dylid cyfeirio at yr Hysbysiad Cydymffurfio y mae'r Grŵp wedi'i dderbyn
- 8.3. Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- 8.4. Tuag at Cymraeg 2050: Miliwn o siaradwyr Cynllun Gweithredu Addysg Bellach a Phrentisiaethau cyfrwng Cymraeg

Asesiad Effaith Iaith Gymraeg (At sylw'r Panel Iaith)

Dyddiad:	23.05.2021		
Teitl Polisi / Gweithdrefn/ Proses:	Polisi Iaith Gymraeg		
Unigolion yn ymwneud â'r Asesiad Effaith:	Angharad Roberts, Gwennan Richards		
Ystyriaethau	Ymateb	Anghenion tystiolaeth pellach	Canlyniad
Pa effeithiau cadarnhaol , os o gwbl, fydd y penderfyniad polisi yn gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a pheidio a thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?	Mae'r polisi iaith Gymraeg yn gosod allan bwriad y Grŵp i hyrwyddo cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg ac i sicrhau nad ydym yn trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Mae'r polisi yn ei gyfanrwydd yn sicrhau bod y Grŵp yn gweithredu mewn modd sy'n sicrhau bod gan bobl cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg.		
Pa effeithiau andwyol , os o gwbl, fydd y penderfyniad polisi yn gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a pheidio a thrin yr iaith Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?	Nid oes effeithiau andwyol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg o ganlyniad i'r polisi hwn.		
A oes digon o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i weithredu'r polisi neu'r weithdrefn? Os na, pa gamau a gymerir i sicrhau bod digon o staff ar gael, a phryd?	Oes, mae'r Grŵp yn cyflogi canran uchel o staff dwyieithog sy'n golygu bod modd sicrhau bod y polisi yn cael ei weithredu.		
A yw'r polisi neu'r weithdrefn yn cydymffurfio â Pholisi iaith a hysbysiad cydymffurfio Safonau Iaith Gymraeg Gymraeg Llandrillo Menai?	Ydi		
Casgliad: Ticiwch un	Addasu'r Polisi	☐	Parhau â'r Polisi a'r broses
			☒
			Dileu'r Polisi
			☐

<p>Addasiad sydd ei angen o fewn y polisi i gynyddu effeithiau cadarnhaol a lleihau effeithiau andwyol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, ac i beidio a thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg:</p>			
<p>Dyddiad cwblhau'r gweithredoedd:</p>			
<p>Llofnodwyd:</p>	<p>Angharad Roberts</p>	<p>Dyddiad:</p>	<p>08.06.2021</p>

Asesiad Effaith Cydraddoldeb

Dyddiad: 08.06.2021

Teitl Polisi / Gweithdrefn/ Proses: Polisi Iaith Gymraeg

Unigolion yn ymwneud â'r Asesiad Effaith: Gwennan Richards, Angharad Roberts

Ystyriaethau	Ymateb	Anghenion tystiolaeth pellach	Canlyniad
Pa grwpiau gwarchoddedig a allai fod dan anfantais oherwydd y polisi / proses?	Nid ydym wedi adnabod unrhyw ffordd y bydd y polisi yn gallu rhoi unigolion mewn unrhyw un o'r grwpiau gwarchoddedig dan anfantais.		
Pa grwpiau gwarchoddedig a allai elwa o'r polisi / proses?	Bydd pob grŵp gwarchoddedig yn elwa o'r polisi gan y byddant i gyd â'r hawl i dderbyn gwasanaethau yn y Gymraeg. Mae'r polisi yn rhoi hawliau o dan y Safonau Iaith Gymraeg i ddysgwyr y Grŵp (sy'n aml yn blant dan 18 oed) i dderbyn gwasanaethau yn Gymraeg. Mae hyn yn cefnogi 'Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar hawliau'r plentyn' sy'n cynnwys darpariaeth ar hawliau ieithyddol i blant.		
A yw'r polisi'n hyrwyddo cydraddoldeb ac yn meithrin cysylltiadau da?	Mae'r polisi yn sicrhau hawliau unigolion i dderbyn gwasanaethau yn Gymraeg ac yn cyfrannu tuag at sicrhau cydraddoldeb i siaradwyr Cymraeg i ddefnyddio'r Gymraeg fel rhan o fywyd bob dydd. Ffocws y polisi hwn yw sicrhau'r strwythurau cywir ar waith i hyrwyddo'r Gymraeg ar draws y Grŵp. Gallai hyn ddod â chymunedau o bob hil o fewn y Grŵp yn agosach at ei gilydd a chynyddu cydlyniant.		
A allai unrhyw ran o'r broses wahaniaethu'n anghyfreithlon	Na allai.		
A oes unrhyw bolisiâu eraill y mae angen eu newid i gefnogi	Mae'r Cod Ymarfer Recriwtio wrthi'n cael ei addasu ar hyn o bryd.		

effeithiolrwydd y polisi hwn			
Casgliad: Ticiwch un	Addasu'r Polisi	<u>Parhau â'r Polisi a'r broses</u>	Dileu'r Polisi
Rhestrwch os gwelwch yn dda:			
Dyddiad cwblhau gweithredoedd addasu	[]		

Arwyddwyd: Angharad Roberts

Dyddiad: 08.06.2021